

Qirqinchi Oyatning Yashirin Tarixi - O'ttiz Ikkinchi Raqam

Hizqiyol o'n uchinchi bob

Jeff Pippenger

2026-10-02

Hizqiyol kitobidagi ogohlantiruvchi xabar — “qamal alomati”dir. Qamal boshlanganda, Hizqiyoning xotini vafot etdi va Hizqiyoga uning o‘limi uchun aza tutmaslik amr qilindi. Uning o‘limi, shuningdek, Hizqiyoning bu o‘lim uchun aza tutmaganligi bilan birga, qamalni va Quddusning yaqinlashib kelayotgan vayron qilinishini ramziy tarzda ifodaladi. Uning xatti-harakatlari va xotining o‘limi bir ogohlantiruvchi alomatni ifodalaydi; bu esa Iso tomonidan “vayronagarchilikning jirkanch narsasi” sifatida bayon etilgan kelajakdagi bir ogohlantiruvchi alomatning timsolidir.

Shunday ekan, qachonki sizlar Doniyor payg‘ambar aytgan vayronagarchilik jirkanchini muqaddas joyda turganini ko‘rsangiz, (kim o‘qisa, anglab olsin). Matto 24:15.

Rim lashkar bayroqlari ma’bad hududi ichiga o‘rnatilganda, Quddusdagi masihiylar shahardan qochishlari kerak edi. Quddusning vayron qilinish alomatining ikki guvohi qamal boshlanishidan oldin “alomat”ni anglab yetishning naqadar jiddiy ekanini ta’kidlaydi, va ilhom yana shu ikki guvoh o‘zlarining “yanada bevosita tatbiqi”ni oxirgi kunlarda topishini aniq ko‘rsatadi. Masihning Quddusning vayron qilinishi haqidagi ogohlantirishini Hizqiyol va Yuhannoning ma’badga oid vahiyda bo‘lishi bilan bog‘lab gapirar ekan, Opa Uayt shunday yozgan:

“Bu bashoratlar Quddusning vayron qilinishi vaqtida qisman amalga oshgan bo‘lsa-da, ular oxirgi kunlarga yanada bevosita tatbiq etiladi.

“Biz ulug‘ va tantanavor voqealarning ostonasida turibmiz. Bashorat tez suratda amalga oshmoqda. Rabbii eshik oldidadir. Tez orada oldimizda barcha tiriklar uchun nihoyatda muhim bir davr ochiladi. O‘tmishdagi bahs-munozaralar yana jonlantiriladi; yangi bahslar yuzaga keladi. Dunyoimizda ro‘y beradigan manzaralar hali hatto tasavvur ham qilinmagan.” Testimonies, 5-jild, 753.

To‘rtinchi bobda Hizqiyolga “qamal alomati”ni ta’kidlaydigan bir masalni amalda ijro etish buyurildi. Hizqiyol o‘z kitobida akalari ko‘rishni istamagan bir masalni besh marta amalda ijro etdi. Hizqiyol akalariga besh marta so‘zladi, ammo ular eshitishni rad etdilar. Uning amalda ijro etilgan masallari va xabarlari, uning masallari va so‘zlari bilan bog‘liq bo‘lgan “bilim”ning ortishini qabul qilishdan bosh tortadigan nodon qizlarning besh karra sinfini tasvirlaydi. O‘sha so‘zlar va masallar Quddusning vayron qilinishi bilan bevosita bog‘liq edi, bu esa “oxirgi kunlarga yanada bevosita tatbiq etiladi.”

Sen ham, ey inson o‘g‘li, o‘zingga bir g‘isht ol va uni oldingga qo‘y, uning ustiga shaharni, ya’ni Quddusni tasvirla. Unga qarshi qamal qur, unga qarshi istehkom bunyod et, unga qarshi

qamal tepaligini ko'tar; unga qarshi lashkargoh ham tik, va uning atrofiga qamal qo'chqorlarini o'rnat. Yana o'zingga temir tova ol, uni o'zing bilan shahar o'rtasiga temir devor qilib qo'y; yuzingni unga qarat, shunda u qamalda bo'ladi, sen esa uni qamal qilursan. Bu Isroil xonadoni uchun bir alomat bo'ladi.

Sen ham chap tomoning bilan yotgin va Isroil xonadonining gunohini uning ustiga yuklagin; nechta kun uning ustida yotsang, shuncha kun ularning gunohini ko'tarasan. Chunki Men ularning gunohi yillarini kunlar soniga ko'ra senga yukladim: uch yuz to'qson kun; shunday qilib sen Isroil xonadonining gunohini ko'tarasan. Va ularni ado etganingdan keyin, yana o'ng tomoning bilan yotgin, va Yahudo xonadonining gunohini qirq kun ko'tarasan: Men senga har bir kunni bir yil qilib belgiladim. Shuning uchun yuzingni Quddus qamaliga qaratgin, qo'ling yalang'och bo'lsin, va sen unga qarshi bashorat qilgin. Va mana, Men sening ustingga bog'lar solaman, va qamaling kunlarini tugatmaguningcha bir yoningdan boshqa yoningga o'girilolmaysan. Hizqiyol 4:1–8.

Belgi

“Alomat” so'zi Hizqiyol kitobida to'qqiz marta uchraydi. To'rtinchi bobda Quddusning qamal qilinishi Isroil xonadoni uchun “alomat”dir. O'n ikkinchi bobda esa Hizqiyol yana Quddusning qamal qilinishi va vayron etilishini ko'rsatuvchi “alomat”dir.

Ey inson o'g'li, sen isyonkor xonadon o'rtasida yashamoqdasan; ularda ko'radigan ko'zlar bor, ammo ko'rmaydilar; eshitadigan quloqlar bor, ammo eshitmaydilar; chunki ular isyonkor xonadondir. Shuning uchun, ey inson o'g'li, ko'chish uchun anjomlaringni tayyorla va kunduzi, ularning ko'z o'ngida ko'ch; o'z joyingdan boshqa joyga, ularning ko'z o'ngida ko'chib o't; ehtimol, ular mulohaza qilarlar, garchi isyonkor xonadon bo'lsalar ham. So'ng anjomlaringni kunduzi, ularning ko'z o'ngida, ko'chish uchun anjomlardek olib chiqasan; o'zing esa kechqurun, ularning ko'z o'ngida, asirlikka ketayotganlar kabi chiqib ketasan. Ularning ko'z o'ngida devorni teshib o't va narsalaringni o'sha yerdan olib chiq. Ularning ko'z o'ngida uni yelkangga ortib, g'ira-shirada olib chiq; yer yuzini ko'rmasliging uchun yuzingni yop; chunki Men seni Isroil xonadoniga alomat qilib qo'ydim. Hizqiyol 12:2–6.

Isyonkor xonadon sahnalashtirib ko'rsatilgan masalni ko'rgach, uning nimani anglatishini bilmadilar; shuning uchun Hizqiyoldan buni tushuntirib berishni so'radilar.

Ey inson farzandi, Isroil xonadoni, o'sha itoatsiz xonadon, senga: “Nima qilayapsan?” demadimi? Ularga ayt: Egamiz Rabbii shunday demoqda: Bu yuk Quddusdagi shahzodaga va ularning orasida bo'lgan butun Isroil xonadoniga taalluqlidir. Ayting: Men sizlar uchun bir alomatman; men qanday qilgan bo'lsam, ularga ham shunday qilinadi: ular ko'chiriladi va asirlikka ketadi. Hizqiyol 12:9–11.

Quddusning qamal qilinishi oxirgi kunlarda Xudoning xalqi uchun bir alomatdir.

“Qadimgi payg'ambarlarning har biri ko'proq o'z zamoni uchun emas, balki bizning zamonimiz uchun so'zlagan; shuning uchun ularning bashoratlari biz uchun ham kuchdadir. 'Endi bu narsalarning hammasi ularga ibrat bo'lishi uchun yuz berdi; va ular bizga nasihat bo'lsin deb yozib qoldirilgan, chunki zamonlarning oxiri bizning ustimizga kelgandir.' 1

Korinfliklarga 10:11. ‘Ular bu xizmatni o‘zlariga emas, balki bizga qilganlari ularga ayon qilingan edi; endi esa bu narsalar sizlarga osmondan yuborilgan Muqaddas Ruh orqali sizlarga xushxabarni va‘z qilganlar tomonidan xabar qilindi; farishtalar ham aynan shu narsalarga nazar solishni orzu qiladilar.’ 1 Butrus 1:12....”

«Muqaddas Kitob o‘z xazinalarini aynan shu so‘nggi avlod uchun to‘plab, bir joyga jamlagan. Qadimgi Ahd tarixidagi barcha buyuk voqealar va tantanavor hodisalar bu so‘nggi kunlarda jamoatda takrorlangan va takrorlanmoqda.» Selected Messages, 3-kitob, 338, 339.

Aynan Shu Kun

Hizqiyol “Quddusning qamali va vayron qilinishi” haqidagi amaliy masalda oxirgi kunlarda Xudoning xalqi uchun bir alomatdir.

Yana to‘qqizinchi yilda, o‘ninchi oyda, oyning o‘ninchi kunida, Egamizning kalomi menga kelib, shunday dedi: Inson o‘g‘li, shu kunning nomini, aynan shu kunning o‘zini yozib qo‘y: Bobil shohi aynan shu kun Quddusga qarshi saf tortdi.

Va isyonkor xonadonga bir masal aytib, ularga shunday degin: Egamiz Rabbiiy shunday deydi: qozonni qo‘y, qo‘y uni, va ichiga suv ham quygin. Uning bo‘laklarini, ya‘ni har bir yaxshi bo‘lagini — sonni va yelkani — uning ichiga yig‘gin; uni sara suyaklar bilan to‘ldirgin. Suruvning eng sarasini ol, uning ostida suyaklarni ham yoq, uni yaxshilab qaynat, va uning suyaklari unda qaynab pishsin. Shuning uchun Egamiz Rabbiiy shunday deydi: qonxo‘r shaharga voy, ichida kiri bo‘lgan qozonga, va kiri undan chiqib ketmagan qozonga! Uni bo‘lakma-bo‘lak chiqarib tashla; unga qur‘a tushmasin. Chunki uning qoni o‘z o‘rtasidadir; uni qoya cho‘qqisiga qo‘ydi; uni tuproq bilan yopish uchun yerga to‘kmadi; Shunday qilib g‘azab qo‘zg‘alib, qasos olinishi uchun; Men uning qonini qoya cho‘qqisiga qo‘ydimki, u yopilmasin.

Shuning uchun, Rabbiiy Xudo shunday deydi: Qonxo‘r shaharga voy! Men hatto o‘tin uyumini ham katta qilaman. O‘tinlarni uyib tashlang, olovni yoqing, go‘shni pishirib tugating, uni yaxshilab ziravorlang, suyaklar ham kuysin. So‘ng uni bo‘sh holda cho‘g‘lari ustiga qo‘yingki, uning misi qizisin va kuysin, undagi nopoklik erisin, undagi quyqa yo‘q bo‘lib ketsin. U yolg‘onlari bilan o‘zini holdan toydirdi, ammo uning katta quyqasi undan chiqib ketmadi: uning quyqasi olovda bo‘ladi. Sening nopokligingda buzqlik bor: Men seni poklaganim holda, sen poklanmading; shu bois g‘azabimni ustingga to‘liq tushirmagunimcha, endi sen o‘z nopokligingdan poklanmaysan. Men, Egamiz, shuni aytdim: bu amalga oshadi, va Men buni qilaman; Men ortga qaytmayman, ayamayman ham, pushaymon ham bo‘lmayman; yo‘llaringga va qilmishlaringga ko‘ra seni hukm qiladilar, — deydi Rabbiiy Xudo.

Yana Egamizning kalomi menga kelib, dedi: “Ey inson o‘g‘li, mana, Men bir zarba bilan ko‘zlaringning orzusini sendan olaman; ammo sen na aza tutasan, na yig‘laysan, na ko‘z yoshlaring oqadi. Nola qilishdan tiyil, o‘lik uchun motam tutma, boshingdagi sallaingni bog‘la, oyoqlaringga kavushingni kiy, lablaringni berkitma va odamlarning nonini yema”. Shunday qilib, men ertalab xalqqa so‘zladim; kechqurun esa xotinim vafot etdi; ertasi tongda esa menga amr qilinganidek qildim. Shunda xalq menga dedi: “Sen shunday qilayotganing biz uchun nimani anglatishini bizga aytib bermaysanmi?”

Shunda men ularga javob berdim: “Egamizning kalomi menga kelib, dedi: Isroil xonadoniga aytgin: Egamiz Rabbiy shunday demoqda: Mana, Men O‘z muqaddas maskanimni, qudratingizning iftixorini, ko‘zlaringizning orzusini va joningiz ayaydigan narsani harom qilaman; sizlar tashlab ketgan o‘g‘illaringiz va qizlaringiz esa qilichdan yiqiladilar. Sizlar men qilganimdek qilasizlar: lablaringizni bekitmaysizlar, odamlarning nonini yemaysizlar. Sallaingiz boshingizda, oyoq kiyimingiz oyog‘ingizda bo‘ladi; motam tutmaysizlar ham, yig‘lamaysizlar ham; balki gunohlaringiz ichida erib ketasizlar va bir-biringizga qarab nolalarsizlar. Shunday qilib Hizqiyol sizlar uchun bir alomatdir: u qilgan hamma narsaga muvofiq sizlar ham qilasizlar; bu voqea yuz berganda esa Men Egamiz Rabbiy ekanimni bilib olasizlar”. Hizqiyol 24:1–24.

Hizqiyol Quddusning qamal qilinishining boshlanishini va vayron etilishining yakunini, shundan so‘ng esa Laodikeyadagi Yettinchi kun Adventistlar jamoati a‘zolarining asirlikka olib ketilishini ko‘rsatib beradigan alomatdir.

“Masih Zaytun tog‘ining cho‘qqisidan pastga qaraganida, U bu holatning har bir jamoatda mavjud ekanini ko‘rdi. Ogohlantirishlar Quddus xalqining izidan borayotgan barcha kishilarga tegishlidir; o‘sha xalq shunchalik ulug‘ nurga ega edi. Bu xalq bizning oldimizda ogohlantirish sifatida turibdi. Bugungi kunimizda Xudoning ogohlantirishlarini rad etish orqali insonlar Quddusning gunohini takrorlamodalar. Rabbiy insoniy vosita ko‘rmaydigan va ko‘rishni ham istamaydigan narsani — Battle Creekdagi barcha insoniy makr-u tadbirlarning oqibatini — ko‘radi. U Xudo qila oladigan barcha ishni qildi. U xalqning ko‘zlari oldida nurni yaltiratib ko‘rsatdi, toki ularning gunohlari tavba endi sezilmaydigan chegaraga yetib bormasin. Ammo adolatli va to‘g‘ri tamoyillardan uzoqlashishning uzoq davom etgan jarayoni orqali insonlar o‘zlarini shunday holatga qo‘ydilarki, u yerda nur va haqiqat, adolat va rahm-shafqat farqlanmaydi. Bu yo‘l ularning asl tabiatining bir qismiga aylangan.” Testimonies, 8-jild, 68.

Alfa va Omeganning Ikki Shohidi

Hizqiyol g‘ayritabiiy tarzda soqov qilingan edi va unga Quddus qulaganida yana gapira olishi, hamda o‘shanda u “alamat” bo‘lishi bildirildi. Hizqiyolning xotini vafot etganida motam tutmagani qamalning boshidagi alfa alomatini belgiladi, Quddus qulaganida esa Hizqiyolning og‘zi ochilishi omega alomati bo‘ldi. Vayronagarchilikka davom etgan qamal boshida ham, oxirida ham bir alomat bilan belgilangan. Xuddi shu tasvir doirasida, alfa va omega alomatiga oid ikkinchi guvohlik “Hizqiyol ko‘zlarining orzusi”ning o‘limi alfa, xalqning “ko‘zlarining orzusi”ning o‘limi esa davrning omega alomati sifatida ifodalanadi. Bir yarim yillik davr alfa va omega haqidagi ikki guvohlikni o‘zida mujassam etadi. Hizqiyolning xotinining o‘limi lashkarning asir olinishi va oyoq osti qilinishini ifodalagan bo‘lsa, Quddusning omega o‘limi muqaddas maskanning oyoq osti qilinishini ifodalagan.

Shunday qilib, Hizqiyol sizlar uchun bir alomatdir: u nima qilgan bo‘lsa, sizlar ham shunga muvofiq qilasizlar; va bu voqea yuz berganda, Men Parvardigor Egamiz ekanimni bilib olasizlar. Shuningdek, ey inson o‘g‘li, Men ulardan ularning qudratini, shon-shuhratlarining quvonchini, ko‘zlarining orzusini va ko‘ngil bog‘lagan narsalarini — o‘g‘illarini ham, qizlarini ham — olib qo‘yadigan kunda, o‘sha kunda qochib qutulgan bir kishi senga kelib, buni o‘z

quloqlaring bilan eshittirmaydimi? O'sha kunda qochib qutulganga nisbatan og'zing ochiladi, sen gapirasan va endi boshqa soqov bo'lib qolmaysan; sen ularga bir alomat bo'lasan, va ular Men Parvardigor ekanimni bilib oladilar. Hizqiyol 24:24–27.

Olti O'lim

Hizqiyolning xotinining o'limi qamalning boshlanishi hamda payg'ambarlik ma'nosida Masihning kelini bo'lgan Quddusning o'limini belgilaydi va qamal bilan ifodalangan bir davrdan oldin keladigan, tez orada joriy etilajak yakshanba qonunini tasvirlaydi. Qamal davri bilan vayron qilinish — bir-biridan farqli, biroq bevosita bog'liq bo'lgan ikki alohida yo'l-belgidir. Qamal — bu vaqt davri, vayron qilinish esa — vaqt ichidagi bir nuqtadir. Vayron qilinish — bu yirtqichning suratining shakllanish davridan oldin keladigan yakshanba qonunidir. Yirtqichning surati davri yirtqichning tamg'asi bilan yakunlanadi. Iso Matto yigirma to'rtinchi bobda Quddusning vayron qilinishining alomatini ko'rsatganida, U Nuhning kunlarini ham tilga oldi.

Lekin Nuhning kunlari qanday bo'lgan bo'lsa, Inson O'g'lining kelishi ham shunday bo'ladi. Chunki to'fondan oldingi kunlarda, Nuh kemaga kirgan kungacha, ular yeb-ichar, uylanar va erga berilar edilar. To'fon kelib, ularning barchasini olib ketgunicha, buni anglamadilar; Inson O'g'lining kelishi ham shunday bo'ladi. Matto 24:37–39.

Nuh davrida sinov muddati eshigi yopildi; bu esa tez orada keladigan Yakshanba qonunining timsoli bo'ldi; u ham 1844-yil 22-oktabrda eshikning yopilishi orqali timsollangan. 1844-yil 12–17-avgust kunlaridagi Exeter lager yig'inidan boshlab bo'lgan davr yopiq eshikka olib boradigan bashoratli bir davrni ifodalaydi.

Nuh davrida Nuh uchinchi farishtani ifoda etgan, va uchinchi farishta 1844-yil 22-oktabrdagi yopiq eshik oldiga yetib kelgan. Iso aytganidek, “Inson O'g'lining kelishi” kabi bo'ladigan Nuh davrida, Vahiy kitobining o'n to'rtinchi bobidagi uch farishta yopiq eshikkacha olib borgan. Uilyam Miller birinchi farishta xabarini ifoda etgan va Nuh davrida Xano'x orqali timsollangan. Yahudo Xano'xning xabarini Millerning xabariga parallel ekanini ko'rsatadi.

Odam Atodan yettinchi bo'lgan Xano'x ham ular haqida bashorat qilib, shunday degan edi: “Mana, Rabbiiy O'zining o'n minglab muqaddaslari bilan kelmoqda, barcha ustidan hukm ijro etish uchun va ularning orasidagi barcha xudosizlarni o'zlari xudosizlik bilan qilgan barcha xudosiz ishlari hamda xudosiz gunohkorlar Unga qarshi aytgan barcha qattiq so'zlari haqida ishonirish uchun”. Yahudo 1:14, 15.

Millerning birinchi farishta xabari Xano'xning xabari bilan timsollangan “hukm”ni e'lon qildi. Xano'xning boshlanishi uning “Odam Atodan yettinchi” ekanligi bilan belgilangan. Millerning xabari shimoliy saltanatga qarshi bo'lgan “yetti vaqt”ning kelishi bilan boshlandi va yakun topdi; qirq olti yil o'tib, janubiy saltanatga qarshi bo'lgan “yetti vaqt” bajo bo'lganida, 1844-yil 22-oktabrda uchinchi farishta keldi. Hukm soatining xabarchilari bo'lgan Xano'x ham, Miller ham, yetti soni aniqlab ko'rsatilishi bilan boshlandi. Xano'x bilan boshlangan davr, hayvonlar kemaga kirgan va eshik g'ayritabiiy tarzda yopilguniga qadar bo'lgan yetti kun bilan yakunlandi. Iso har doim oxirni boshlanish orqali tasvirlaydi.

Xano‘x Matushalohni tug‘di, Matushaloh esa o‘z navbatida Lomakni tug‘di. Lomak va Matushaloh ikkinchi farishtaning xabarini, shuningdek yarim tun nidosi xabarini ifodalaydi. Yarim tun nidosi yopiq eshikgacha davom etdi va shu bois to‘fon yili vafot etgan Matushaloh orqali ifodalanadi. Lomak ikkinchi farishtaning xabarini ifodalagan edi, va Lomak to‘fondan besh yil oldin vafot etdi. Eshik yopilgan paytda Matushalohning vafotigacha bo‘lgan, Lomakning vafotidan boshlangan besh yil, Hizqiyolning kelinining o‘limini oldindan ifodalab, bu Masihning Matushaloh orqali ifodilangan kelinining o‘limiga olib borgan davrning boshlanishini belgiladi.

Enox 1798 yilda kelgan birinchi farishtani timsolladi, Lamak 1844 yil 19 aprel kuni kelgan ikkinchi farishtani timsolladi va Metushelah Exeterdagi yarim tun faryodidan boshlab 1844 yil 22 oktabrdagi yopiq eshikkacha bo‘lgan hodisani timsolladi; bu esa Nuh tomonidan timsollangan edi. Lamakning o‘limidan Metushelahning o‘limigacha bo‘lgan besh yil miloddan avvalgi 587 yildan miloddan avvalgi 586 yilgacha bo‘lgan bir yarim yilni timsolladi. Lamakdan Metushelahgacha bo‘lgan o‘sha besh yil 1448 yildan 1453 yilgacha bo‘lgan besh yilni timsollaydi.

1448-yil 31-oktabrda John Palaiologos vafot etdi va uning ukasi, o‘n birinchi Konstantin (oxirgi Konstantin), sharqiy Rim taxtiga ko‘tarilish uchun islomiy turk hokimiyatidan ruxsat so‘radi. Uning 1299-yil 27-iyuldagi bo‘ysunishi Vahiyning to‘qqizinchi bobida, o‘ninchi oyatda bayon etilgan ikkinchi bir yuz ellik yilni bajo keltirdi. John Palaiologosning vafotidan besh yil o‘tib, uning ukasi o‘n birinchi Konstantin Konstantinopol devorlari ustida halok bo‘ldi, o‘sha paytda Mehmed II sharqiy Rimning Vizantiya imperiyasini zabt etdi. Mehmed — Muhammad ismining turkcha shaklidir; shunday ekan, 632-yilda birinchi Muhammadning o‘limi, Vahiyning to‘qqizinchi bobidagi birinchi bir yuz ellik yillik bashoratni (beshinchi oyatda joylashgan) boshlab bergan bo‘lsa, sakkiz yuz yigirma bir yil o‘tib, “ikkinchi Muhammad” qo‘lida oxirgi Konstantinning o‘limi bilan u yakunlandi. O‘limidan besh yil oldin Muhammad Rimning halokatini oldindan aytgan edi va bu turk, ya‘ni ikkinchi Muhammad tomonidan amalga oshirildi.

So‘nggisi, o‘n birinchi Konstantin Konstantinopol jangida halok bo‘ldi; shu tariqa u akasi Ioannning o‘limidan o‘zining o‘limigacha bo‘lgan besh yilni belgilab berdi. Bu besh yil o‘g‘il Lamakning o‘limidan to besh yil o‘tib, kema ustidan eshik yopilgan paytda otasi Metushalaxning o‘limigacha bo‘lgan besh yil orqali timsollangan edi. Shunday qilib, Hizqiyolning kelinining o‘limi Lamakning o‘limi orqali timsollangan bo‘lib, ular birgalikda 1448-yilda Ioann Palaiologosning o‘limiga guvohlik beradi. Metushalaxning undan keyingi o‘limi esa Masihning kelinining o‘limi va miloddan avvalgi 586-yilda Quddusning vayron qilinishi bilan muvofiq keladi, va ular birgalikda o‘n birinchi Konstantinning o‘limi bilan muvofiqlashadi.

O‘lim bilan boshlanib, o‘lim bilan yakun topadigan bashoratli davrning uchta guvohi, vahshiy hayvon suratining shakllanish davrini ko‘rsatadi; bu davr vahshiy hayvonning tamg‘asi bilan nihoyasiga yetadi, va u Millerchilar tarixidagi yarim tunda yangragan faryodning e‘loni hamda hozirgi tariximizda vahshiy hayvon suratining shakllanishi, ya‘ni vahshiy hayvonning tamg‘asi bilan yakun topadigan jarayon bilan mos keladi. Vahshiy hayvonning tamg‘asi yaqin orada chiqadigan Yakshanba qonunida bajo bo‘lganda, bashoratli “gapirish” Quddus vayron qilinganda Hizqiyolning o‘z irodasiga ko‘ra “gapira” olgani bilan muvofiq holda yuzaga keladi.

Gapirish

Quddusning vayron qilinishi orqali timsollangan yakshanba qonuni vaqtida, Qo'shma Shtatlarning bashoratli so'zlashi soxta payg'ambarning ajdaho kabi gapirishi sifatida belgilab qo'yilgan.

Va men yerdan chiqib kelayotgan boshqa bir vahshiyni ko'rdim; uning qo'zichoqnigiga o'xshash ikki shoxi bor edi, va u ajdaho kabi so'zlar edi. Vahiy 13:11.

Yakshanba qonuni vaqtida Balom o'z eshagini uchinchi marta uradi, shunda eshak so'zlaydi.

Va Egamiz eshakning og'zini ochdi, va u Balomga dedi: "Senga nima qildimki, meni mana bu uch marta urding?" Balom esa eshakka dedi: "Chunki sen meni masxara qilding; qo'limda qilich bo'lganida edi, hozir seni o'ldirgan bo'lardim". Eshak esa Balomga dedi: "Men sening bugungacha minib yurgan, o'zingniki bo'lgan eshaging emasmanmi? Senga nisbatan shunday qilish odatim bormidi?" U dedi: "Yo'q". Soni 22:28–30.

Yolg'on payg'ambar yakshanba qonuni chog'ida gapiradi, Islom ham yakshanba qonuni chog'ida gapiradi. Ikkalasi ham bashorat nuqtayi nazaridan yolg'on payg'ambarlardir. Yakshanba qonuni chog'ida Habakkukning kechikkan "vahiy"si gapiradi.

Chunki vahiy hali belgilangan vaqt uchundir, ammo oxir-oqibat u so'zlaydi va yolg'on chiqmaydi; garchi u kechikkanday tuyulsa ham, uni kut; chunki u albatta keladi, kechikmaydi. Habakkuk 2:3.

Xabaquq soxta payg'ambarlarga qarama-qarshi holda so'zlaydigan haqiqiy payg'ambardir. Xabaquqning "vahiy"si ilgari soqov bo'lgan Hizqiyoning og'zi orqali so'zlaydi, so'ng uning og'zi ochiladi. Xudoning og'zi bo'lish va'dasi Yeremiyoga berilgan edi.

Nega mening dardim uzluksiz, yaram esa tuzalmas bo'lib, shifo topishni rad etadi? Sen men uchun butunlay yolg'onchi, qurib qoladigan suvlar kabi bo'lasanmi? Shuning uchun Egamiz shunday deydi: Agar sen qaytsang, Men seni yana tiklayman, va sen Mening huzurimda turasan; agar sen qimmatlisini jirkanchdan ajratib chiqarsang, sen Mening og'zim kabi bo'lasan; ular senga qaytsinlar, ammo sen ularga qaytma. Yeremiyo 15:18, 19.

Yakshanba qonuni vaqtida Zakariyoning to'qqiz oylik soqovligi, u gapirib, o'g'lining ismi Yahyo bo'lishini tasdiqlaganida nihoyasiga yetdi. Zakariyo uchinchi farishtaning kalomiga ishonmaydigan rahbariyatni ifodalar edi, Yahyo esa Ilyos harakatini, ya'ni Masihning Ikkinchi Kelishini boshlab beradigan jamoatni ifodalar edi.

Zakariyo farishtaga dedi: «Buni qaydan bilaman? Chunki men qari odamman, xotinim ham ancha yoshga kirib qolgan». Farishta esa unga javoban dedi: «Men Jabroilman, Xudoning huzurida turuvchiman; senga so'zlash va bu xushxabarni bildirish uchun yuborilganman. Va mana, bu voqealar bajo bo'ladigan kungacha sen soqov bo'lib, gapira olmaysan, chunki o'z vaqtida bajo bo'ladigan mening so'zlarimga ishonmading».

Xalq Zakariyoni kutib turar va uning ma'badda bunchalik uzoq qolganidan hayratga tushar edi. U tashqariga chiqqanida esa ularga gapira olmad; shunda ular uning ma'badda bir vahiy ko'rganini angladilar, chunki u ularga ishora qilar, o'zi esa soqovligicha qolgan edi. Luqo

1:18–22.

Zakariyo ruhoniylarning sakkizinchi navbatiga mansub edi.

Yahudiya shohi Hirod kunlarida, Abiyo navbatidan bo‘lgan Zakariyo ismli bir ruhoniylar bor edi; uning xotini esa Horun qizlaridan bo‘lib, ismi Elizabet edi. Ularning ikkalasi ham Xudo oldida solih bo‘lib, Rabbiyning barcha amrlari va farmonlari bo‘yicha aybsiz yurardilar. Ammo ularning farzandi yo‘q edi, chunki Elizabet tug‘mas edi, va ikkalasi ham endi ancha keksayib qolgan edilar. Shunday bo‘ldiki, u o‘z navbatining tartibi bo‘yicha Xudo huzurida ruhoniylar xizmatini ado etayotganida, ruhoniylar odatiga ko‘ra, Rabbiy ma’badiga kirib tutatqi tutatish unga chek orqali nasib etdi. Tutatqi tutatilayotgan vaqtda esa xalqning butun jamoasi tashqarida ibodat qilayotgan edi. Luqo 1:5–10.

Barcha payg‘ambarlar oxirgi kunlarni ifodalaydi, va Zakariyo Hizqiyo kabi ma’badga kirdi. U ruhoniylarning sakkizinchi navbatidan edi; bu esa eski dunyodan yangi dunyoga o‘tgan Nuh kemasidagi sakkiz jonning timsolini bildiradi. U ham, xotini ham aybsiz edilar, ammo Zakariyo Jabroilning so‘zlariga shubha qildi. Millerchilar harakati Filadelfiyaliklar (aybsizlar) sifatida boshlandi, biroq 1856-yilda Laodikiyaliklarga aylandi. Oxirgi kunlarda farishtaning xabari uchinchi farishtaning xabaridir, va Jabroilning Zakariyoga bergan xabari uchinchi farishtaning xabarini, shuningdek, Yahyo payg‘ambar orqali ifodalangan Ilyos xabarini ham ifodalaydi.

Va unga Rabbiyning farishtasi unga zohir bo‘lib, tutatqi qurbongohining o‘ng tomonida turardi. Zakariyo uni ko‘rganida, vahimaga tushdi va uni qo‘rquv bosdi. Lekin farishta unga dedi: “Qo‘rqma, Zakariyo, chunki duoying eshitildi; xotining Elisheva senga bir o‘g‘il tug‘adi, va sen uning ismini Yahyo qo‘yasan. Senda quvonch va shodlik bo‘ladi, va uning tug‘ilganidan ko‘plar xursand bo‘ladilar. Chunki u Egamiz nazarida buyuk bo‘ladi; u na sharob, na mast qiluvchi ichimlik ichadi; va u onasining qornidayoq Muqaddas Ruhga to‘ladi. U Isroil o‘g‘illaridan ko‘plarini ularning Xudosi bo‘lgan Egamizga qaytaradi. Va u Ilyosning ruhi va qudrati bilan Uning oldidan boradi: otalarning yuraklarini bolalarga qaratish uchun, itoatsizlarni esa solihlarning donoligiga burish uchun; Egamizga tayyorlangan bir xalqni hozirlash uchun.” Zakariyo farishtaga dedi: “Men buni qanday bilayin? Chunki men keksayib qolganman, xotinim ham yoshi ulug‘dir.” Farishta javoban unga dedi: “Men Xudoning huzurida turuvchi Jabroilman; senga gapirish va bu xushxabarni senga bildirish uchun yuborilganman.” Luqo 1:11–19.

Zakariyo kelishi lozim bo‘lgan Ilyos haqidagi xabarning amalga oshishiga shubha qildi.

Mana, Egamizning ulug‘ va dahshatli kuni kelishidan oldin Men sizlarga Ilyos payg‘ambarni yuboraman: u otalarning qalbini bolalarga, bolalarning qalbini esa otalariga qaratadi; bo‘lmasa, Men kelib yerni la‘nat bilan urarman. Malaki 4:5, 6.

Vahiy 9-bobdagi Hizqiyolning muhrlash voqeasi kontekstida Oq opa nima uchun Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlari jamoatining rahbarlari Zakariyoning imonsizligi bilan timsollanganini aniqlab beradi.

O‘zlarining ruhiy tanazzuli ustidan qayg‘urmaydigan va boshqalarning gunohlari uchun aza tutmaydigan toifa Xudoning muhri bo‘lmasdan qoladi. Egamiz O‘z xabarchilariga —

qo'llarida qirg'in qurollari bo'lgan kishilarga — shunday amr beradi: “Uning ortidan shahar bo'ylab o'tinglar va uringlar: ko'zingiz ayamasin, rahm ham qilmanglar; qariyu yoshni, qizlarni, yosh bolalarni va ayollarni butkul qirib tashlanglar; ammo peshonasida belgi bo'lgan biror kishiga yaqinlashmanglar; va Mening muqaddas joyimdan boshlanglar. Shunda ular uy oldida turgan oqsoqollardan boshladilar.”

“Bu yerda biz jamoat — Rabbiyning muqaddas maskani — Xudoning g'azabi zarbasini birinchi bo'lib his etganini ko'ramiz. Qadimgi oqsoqollar, ya'ni Xudo ularga buyuk nur bergan va xalqning ma'naviy manfaatlariga qo'riqchi bo'lib turgan kishilar, o'zlariga ishonib topshirilgan omonatga xiyonat qildilar. Ular shunday mavqeni egalladilarki, go'yo biz avvalgi kunlardagidek mo'jizalarni va Xudo qudratining ayon namoyon bo'lishini kutishimiz shart emas. Zamonlar o'zgargan. Bu so'zlar ularning imonsizligini mustahkamlaydi, va ular shunday deydilar: Rabbiy na yaxshilik qiladi, na yomonlik qiladi. U O'z xalqini hukm bilan yo'qlash uchun haddan tashqari rahmdildir. Shunday qilib, “Tinchlik va xavfsizlik” — Xudo xalqiga ularning gunohlarini va Yoqub xonadoniga ularning ma'siyatlarini ko'rsatish uchun endi hech qachon ovozi karnaydek ko'tarmaydigan kishilarning hayqirig'idir. Hurmaydigan bu soqov itlar haqoratlangan Xudoning adolatli qasosini his etadiganlardir. Erkaklar, qizlar va yosh bolalar — barchasi birga halok bo'ladilar.” Guvohliklar, 5-jild, 211.

Zaxariyo uchinchi farishtaning xabariga — Yahyo Cho'mdiruvchining tarixini, shuningdek Uilyam Millerning tarixini takrorlaydigan Ilyos xabariga — shubha qildi.

Besh oy

Elisabet homiladorligini besh oy davomida yashirdi.

O'sha kunlardan keyin uning xotini Yelizabet homilador bo'ldi va: “Rabbim odamlar orasidagi sharmandaligimni olib tashlash uchun menga nazar solgan shu kunlarda men bilan shunday muomala qildi”, — deb, besh oy o'zini yashirdi. Oltinchi oyda esa Jabroil farishta Xudo tomonidan Jalilaning Nosira deb atalgan bir shahriga yuborildi. Luqo 1:24–26.

Zaxariyo ruhoniylarning sakkizinchi navbatidan edi; bu uning o'g'li Yahyoning sakkizinchi kuni xatna qilinishi bilan mos keladi, o'sha paytda Zaxariyo yana gapira boshlaydi. U va uning o'g'li Yahyo Nuhning kemasida bo'lgan sakkiz jonni ifodalaydi; ular to'fon suvlari keltirgan o'limdan besh oy, ya'ni bir yuz ellik kun davomida yashirilgan edilar. Homiladorlikning bir yuz ellik kuni va to'fon suvlari Vahiy kitobining to'qqizinchi bobidagi besh oylik ikki davrga mos keladi.

Zakariyo va uning o'g'li Yuhanno ham yettinchi jamoat — Laodikiya — sakkizinchi jamoat — Filadelfiya — ga o'tadigan paytni ifodalaydi. Zakariyoning sakkizinchi navbatdagi xizmati davridan to uning o'g'li Yuhannoning sakkizinchi kuni sunnat qilinishigacha bo'lgan oraliq, sakkiz soni boshlanish va yakunni belgilab turadigan bashoratli davrni ifodalaydi. O'sha bashoratli davr ichida yashirinish davrini ifodalovchi besh oylik bir muddat mavjud.

bashoratning “gapirishi” yaqin orada keladigan yakshanba qonunini aniqlab beradi; shu bois Zakariyo, o'g'li sunnat qilinishi bilan ifodalanganidek, muhrlangan paytda, yakshanba qonuni chog'ida gapiradi. O'sha tarixda, Zakariyo gapiradigan yakshanba qonunidan oldin, besh oy

oxirida, oltinchi oyda Maryam Elizabetni ziyorat qiladi va Muqaddas Ruh Elizabetni moylaydi; Elizabet esa ayol sifatida, yaqin orada keladigan yakshanba qonunidan to'rt oy oldin Xudoning jamoati moylanishini ifodalaydi.

O'sha kunlarda Maryam o'rnidan turib, shoshilganicha tog'li yurtga, Yahudo shahriga bordi. U Zakariyoning uyiga kirib, Elizabetga salom berdi. Shunda shunday bo'ldiki, Elizabet Maryamning salomini eshitgach, uning qornidagi go'dak sapchib ketdi; va Elizabet Muqaddas Ruhga to'ldi. So'ng u baland ovoz bilan xitob qilib dedi: "Sen ayollar orasida muboraksan, va qorningning mevasi muborakdir. Menga bu qaydan bo'ldiki, Rabbimning onasi oldimga keldi? Chunki mana, salomingning ovozi quloqlaringa yetishi bilanoq, qornimdagi go'dak quvonchdan sapchib ketdi. Ishongan ayol baxtlidir, chunki unga Rabbiiy tomonidan aytilgan so'zlar bajo bo'lur". Luqo 1:39–45.

Besh oy oxirida Elizabet Maryamga "baland ovoz bilan" gapirib, Maryamning Jabroilning xabariga bo'lgan imonini madh etdi; bu xabar oxirgi kunlarda uchinchi farishtaning xabaridir. Elizabetning eri Zakariyo esa ishonmagan edi, ammo Maryam ishonmadi emas. Maryam Jabroilning xabarini Zakariyodan besh oy keyin eshitdi, shuning uchun uning uchinchi farishtaga bo'lgan imoni besh oyning yashirin xabari ochib berilgandan keyin yetib kelgan deb belgilanadi. Oxirgi kunlardagi besh oyning yashirin xabari Vahiy kitobi to'qqizinchi bob, beshinchi oyatdagi dastlabki besh oydir. Maryam oxirgi kunlardagi uchinchi farishtaning xabarini qabul qiladigan jamoatni ifodalaydi; bu xabar, taxminan to'rt oy o'tib tez orada keladigan Yakshanba qonuni haqida so'zlanishidan sal avval, besh oyning alohida tarzda muhrdan yechilishini ham o'z ichiga oladi.

Maryamning tashrifidagi belgilar nuqtalarida Zakariyo va Elizabet timsolida ifodalangan birinchi va ikkinchi farishtalarning harakati Maryam va Yusuf timsolida ifodalangan uchinchi farishtaning harakati bilan bog'lanadi. Zakariyo uchinchi farishtaning xabariga ishonmagan bir jamoatdagi mansabdor shaxsni ifodalaydi, duradgor Yusuf esa o'zini o'zi ta'minlaydigan ish bilan ifodalangan harakatni ifodalaydi. Adventizm qanday boshlangan bo'lsa, shunday yakun topadi, va u tashkillashtirilgan jamoat tuzilmasi sifatida emas, balki bir harakat sifatida boshlangan edi. Yusuf, Maryam va Masih timsolida ifodalangan bir yuz qirq to'rt mingliklarning harakati Zakariyo, Elizabet va Yuhanno timsolida ifodalangan Milleritlar harakatining bevosita qarindoshlaridir, va 1863 yildagi ishonchsizlik Zakariyo orqali ifodalanadi. 1863 yil birinchi va ikkinchi farishtalarning xabarlariga nisbatan ishonchsizlikni ifodalaydi, uchinchi farishtaning harakati esa Maryamning imonini ifodalaydi.

"Osmondagi qudratli farishtaga yordam berish uchun farishtalar yuborildi, va men go'yo har yerda yangrayotgandek bo'lgan ovozlarni eshitdim: 'Undan chiqinglar, ey Mening xalqim, toki uning gunohlariga sherik bo'lmanglar va uning balolaridan ulush olmanglar. Chunki uning gunohlari osmonga yetib bordi, va Xudo uning qabihliklarini esladi.' Bu xabar uchinchi xabarga qo'shimcha bo'lib tuyuldi; u 1844-yilda yarim tun faryodi ikkinchi farishtaning xabariga qo'shilgani kabi, unga qo'shildirdi. Xudoning ulug'vorligi sabrli, kutayotgan azizlar ustida qaror topdi, va ular qo'rqmasdan so'nggi tantanavor ogohlantirishni berib, Bobilning qulaganini e'lon qildilar hamda Xudoning xalqini uning dahshatli qismatidan qochib

qutulishlari uchun undan chiqishga da'vat etdilar." Early Writings, 277.

Ikki xabarning birlashuvi Maryamning Elisabetni ziyorat qilishi orqali ifodalanadi, va bu nuqta yashirin bo'lgan besh oy oshkor bo'lganda yetib keldi. Ana shu nuqtada ikki bashorat birlashib, birgalikda e'lon qilinadi. Ulardan biri Elisabet tomonidan, boshqasi esa Maryam tomonidan e'lon qilingan edi. Ikki xabarning birlashuvi yarim tun nidosi ikkinchi farishtaning xabariga qachon qo'shilishini ko'rsatadi, va bu Millerchilar tarixida Exeter chodir yig'inida sodir bo'lgan.

Elisabetdan, so'ngra Maryamdan bayonotlar yangragach, "Maryam uning huzurida qariyb uch oy turib, so'ng o'z uyiga qaytdi." Luqo 1:56. Exeterdan 1844-yil 22-oktabrgacha bo'lgan oltmish olti kunlik davr o'sha to'rt oy bilan ifodalangan bo'lib, Zakariyo so'zlagan paytda — yaqinda keladigan Yakshanba qonuni bilan — nihoyasiga yetdi. O'sha to'rt oy yashirin besh oy xabaridan keyin keladigan yarim tun faryodi xabarining e'lon qilinishi davrini ifodalaydi.

Millerchilar tarixidagi ikki xabar birinchi va ikkinchi farishtalarning xabarlari edi; birinchi farishta xabari esa besh oylik davr bilan boshlangan vaqt haqidagi bashoratning bajo bo'lishi orqali quvvatlantirildi; bu bashorat, Josiah Litch bayon etganidek, 1840-yil 11-avgustdagi bajo bo'lishidan o'n kun avvalgacha qisman yashirin edi. Ikkinchi farishta xabarining quvvatlantirilishi esa 1843-yilga oid noto'g'ri bashoratning tuzatilishi bo'lib, bu Exeter lager yig'inida sodir bo'lgan va Samuel Snow bayon etganidek.

Tungi faryodning ikki qismli xabarining e'lon qilinishi eshik yopilishidan oldingi qisqa muddat sifatida ifodalanadi; Nuh haqidagi hikoyada esa bu Ararat tog'i cho'qqisida kema to'xtashi bilan yakunlangan besh oylik davrni ochib bergan edi. Tungi faryodning e'lon qilinishi yashirin bo'lgan besh oyning muhrdan chiqarilishidan keyin keladi; bu esa 1840-yil 11-avgustdan o'n kun oldin sodir bo'lgan, shuningdek, Rabbiiy 1843-yilgi jadvalda O'zi yopib qo'ygan ramzlardan O'z qo'lini olganidan keyin ham kelgan. 1-avgustdan 11-avgustgacha bo'lgan o'n kun Exeterdan 1844-yil 22-oktabrgacha bo'lgan oltmish olti kunga muvofiq keladi, va ikki qismli guvohlik shuni ko'rsatadiki, yashirin besh oyning muhrdan chiqarilishi, birinchi umidsizlikni keltirib chiqargan noto'g'ri e'lonning tuzatilishi bilan birga, Maryam oltinchi oyda Elizabet bilan uchrashib, uni qutlagan paytda sodir bo'ladi.

Yakshanba qonuni paytida Qo'shma Shtatlar ajdaho kabi so'zlaydi, Islomning eshagi so'zlaydi, va Xabaquqning vahiysi Yeremiyo, Zakariyo va Hizqiyolning og'zi orqali so'zlaydi. Yakshanba qonuni paytida Hizqiyol bir alomatdir; shu tariqa u Yakshanba qonuni paytida ko'tariladigan bayroqni ifodalaydi. Hizqiyoldagi "alomat" so'zining to'qqizta murojaatidan ikkitasi muqaddaslanishning alomati sifatidagi "shabbatlar"ni ko'rsatadi; bu esa ilohiylik bilan insoniyatning birikishini ifodalaydi.

Lekin Men O'z nomim haqqi uchun ish ko'rdim, toki ular orasida bo'lgan butparast xalqlar oldida, ularning ko'z o'ngida O'zimni ularga Misr yurtidan olib chiqishim bilan ayon qilganim holda, nomim bulg'anmasin. Shuning uchun Men ularni Misr yurtidan chiqarib, sahroga olib bordim. Va ularga O'z qoidalarimni berdim hamda hukmlarimni bildirdim; agar biror kishi ularga amal qilsa, ular orqali albatta yashaydi.

Bundan tashqari, Men ularga O‘z shanbalarimni ham berdimki, Men bilan ular o‘rtasida alomat bo‘lsin, toki Men ularni muqaddas qiluvchi Egam ekanimni bilsinlar. Ammo Isroil xonadoni sahroda Menga qarshi bosh ko‘tardi: ular Mening nizomlarim bo‘yicha yurmadilar va Mening hukmlarimni mensimadilar; holbuki, odam ularni bajarsa, ular orqali yashaydi; ular Mening shanbalarimni ham qattiq bulg‘adilar. Shunda Men sahroda ularga g‘azabimni yog‘dirib, ularni qirib tashlashni aytdim. Lekin Men O‘z nomim haqqi uchun ish tutdimki, u ularni olib chiqqanimni ko‘rgan xalqlar oldida bulg‘anmasin. Yana Men sahroda ularga qarata qo‘limni ko‘tardimki, ularni Men ularga bergan, sut va asal oqib yotgan, barcha yurtlarning ziynati bo‘lgan yurtda olib kirmayman; chunki ular Mening hukmlarimni mensimadilar, Mening nizomlarim bo‘yicha yurmadilar, balki Mening shanbalarimni bulg‘adilar; zero ularning yuragi o‘z butlariga ergashdi. Shunga qaramay, ko‘zim ularga rahm qilib, ularni halok etmadi, Men sahroda ularni tamoman yo‘q qilib yubormadim. Ammo Men ularning farzandlariga sahroda shunday dedim: otalaringizning nizomlari bo‘yicha yurmanglar, ularning hukmlariga rioya qilmanglar va o‘zlaringizni ularning butlari bilan bulg‘amanglar. Men Egangiz Xudoman; Mening nizomlarim bo‘yicha yuringlar, Mening hukmlarimni saqlanglar va ularni bajaringlar; Mening shanbalarimni muqaddas tutinglar; ular Men bilan sizlarning orangizda alomat bo‘ladi, toki Men Egangiz Xudo ekanimni bilasizlar. Hizqiyol 20:9–20.

Hizqiyol bir yuz qirq to‘rt ming kishining bayrog‘ini ifodalaydi, ilohiylikning insoniyat bilan qo‘shilgan alomati esa Rabbiyning “shabbatlari”dir. Hizqiyol qamalning boshida bir alomatdir, va u bayroq sifatida ko‘tarilganida, Quddusning vayron qilinishi chog‘ida ham alomatdir. Qamalning boshida esa, ko‘rish va eshitishni rad etadiganlar, Uning “shabbatlari”ni tahqirlovchilar ham alomatdir.

Shunda Isroil oqsoqollaridan ba‘zilari mening oldimga kelib, huzurimda o‘tirdilar. Va Egamizning kalomi menga kelib, dedi: Ey inson o‘g‘li, bu odamlar o‘z butlarini yuraklarida o‘rnatib, o‘z gunohlarining qoqinish toshini yuzlari oldiga qo‘yganlar; Men ularga mutlaqo javob berishim kerakmi? Shuning uchun ularga gapirib aytgin: Egamiz Rabbiy shunday demoqda: Isroil xonadonidan har bir kishi o‘z butlarini yuragida o‘rnatib, o‘z gunohining qoqinish toshini yuzining oldiga qo‘yib, so‘ng payg‘ambar oldiga kelsa, Men — Egam — unga butlarining ko‘pligiga yarasha javob beraman; toki Men Isroil xonadonini o‘z yuraklari bilan tutib olay, chunki ularning hammasi o‘z butlari tufayli Mendan begonalashganlar.

Shuning uchun Isroil xonadoniga aytgin: Egamiz Xudo shunday deydi: Tavba qilinglar, butlaringizdan yuz o‘giringlar, barcha jirkanchliklaringizdan yuzlaringizni burib olinglar. Chunki Isroil xonadonidan bo‘lgan har bir kishi yoki Isroilda musofir bo‘lib yashayotgan har bir begona kishi, agar Mendan o‘zini ajratib, o‘z butlarini yuragiga o‘rnatsa, gunohining qoqinish toshini o‘z yuzining oldiga qo‘ysa va Men haqimda undan so‘rash uchun payg‘ambar huzuriga kelsa, Men — Egamiz — unga O‘zim javob beraman. Va Men O‘z yuzimni o‘sha kishiga qarshi qo‘yaman, uni alomat va masal qilaman, uni O‘z xalqim orasidan yo‘q qilaman; shunda sizlar Men Egamiz ekanimni bilib olasizlar. Agar payg‘ambar aldansa va biror so‘z aytsa, o‘sha payg‘ambarni Men, Egamiz, aldagan bo‘laman; Men unga qarshi O‘z qo‘limni cho‘zaman va uni O‘z xalqim Isroil orasidan yo‘q qilaman. Va ular o‘z gunohlarining jazosini tortadilar: payg‘ambarning jazosi unga murojaat qilganning jazosiday bo‘ladi; toki Isroil xonadoni endi Mendan boshqa adashmasin va barcha gunohlari bilan endi o‘zini bulg‘amasin;

balki ular Mening xalqim bo'lsin, Men esa ularning Xudosi bo'lay, deydi Egamiz Xudo.
Hizqiyol 14:1–11.

Nashvilleda Laodikiya yettinchi kun adventistlari jamoati ichida, Zakariyo singari ishonmaganlar, ya'ni 1840 yildan 1844 yilgacha bo'lgan davr bilan ifodalangandek, “avvalgi kunlardagidek mo'jizalar va Xudoning qudratining yaqqol namoyon bo'lishini kutishimiz shart emas” degan nuqtayi nazarni tutganlar, nega ular ogohlantirish bermaganliklari haqida adventizmdan tashqaridagilar tomonidan yuzlashtiriladilar. Ular Exeter lager yig'inidagi bir-biriga qarama-qarshi ikki chodir bilan ifodalangan dono va nodonlarning ajralishini belgilaydigan yolg'on tinchlik va omonlik xabarining “alovati”ga aylanadilar. Ular butparastlik va isyonning “alovati”ni olib yuradilar, holbuki Hizqiyol haqiqiy bashoratli ogohlantirish xabarini olib yuradi. Qamal oxirida, Quddus vayron qilinganda, bu Yakshanba qonunini ifodalar ekan, isyon alovati hayvonning tamg'asi bo'ladi, itoatkorlik alovati esa Xudoning muhridir.

Yakshanba qonuni paytida Adventizm uchun sinov muddati to'liq yopiladi, va u yerda belgilangan solihlar hamda yovuzlar uchun bir alomat bor. Tez orada keladigan Yakshanba qonuni vaqtida sinov muddatining yopilishi, Mikoil oyoqqa turgan paytdagi sinov muddatining yopilishini timsollaydi, va u yerda ko'pchilikning o'limi alovati Go'g va Ma'go'g orqali ifodalanadi.

Yurtdan o'tib ketayotgan yo'lovchilar kimdirning suyaklarini ko'rsalar, ko'muvchilar uni Hamon-Gog vodiysida ko'mib bo'lgunlaricha, uning yoniga bir belgi qo'yadilar. Shahar nomi ham Hamona bo'ladi. Shu tariqa ular yurti poklaydilar. Hizqiyol 39:15, 16.

Ahdning alovati Hizqiyol kitobining o'ttiz yettinchi bobida aniqlanadi; u yerda o'lik suyaklar vodiysi hayotga keltiriladi va ikki tayoq birlashtiriladi. Suyaklar Islom haqidagi xabar orqali hayotga keltiriladi; bu to'rt shamol orqali ifodalanib, shu tariqa 1840-yil 11-avgustni timsollaydi. Ikki tayoq bir qilib qo'shiladi; bu esa ikkinchi farishtaning xabarining yarim tun nidosi xabari bilan qo'shilishini ifodalaydi. Suyaklar birinchi farishtaning quvvatlantirilishidir, ikki tayoq esa ikkinchi farishtaning quvvatlantirilishidir. Shundan keyin Xudoning xalqi, Yuhanno tomonidan bir yuz qirq to'rt ming sifatida ifodalanganidek, Uning oxirgi kunlardagi tanlangan ahd xalqidir.

Bundan tashqari, Men ular bilan tinchlik ahdini tuzaman; bu ular bilan abadiy ahd bo'ladi. Men ularni joylashtiraman, ko'paytiraman va muqaddas maskanimni ular orasida abadiy o'rnataman. Mening chodirim ham ular bilan birga bo'ladi; ha, Men ularning Xudosi bo'laman, ular esa Mening xalqim bo'ladilar. Va butparast xalqlar biladilarki, Men — Egam — Isroilni muqaddas qiluvchiman, qachonki Mening muqaddas maskanim ular orasida abadiy bo'lsa. Hizqiyol 37:26–28.

Ilohiyot va insoniyatning birlashuvi Xudoning Kalomida turli yo'llar bilan ifodalanadi; shunday tasvirlardan biri — insonning oliy tabiatida joylashgan “jon qo'rg'oni” Xudoning muqaddas maskanining qo'rg'oniga ulanadigan holatdir. Xudoning qo'rg'onini ifodalovchi samoviy taxtxona insonning oliy tabiatining qo'rg'oni bilan birlashganda, Xudoning xalqi “muqaddas qilinadi” va U “ularning o'rtasida abadulabad maskan tutadi.”

O'ttiz yettinchi bobdan keyin Hizqiyol o'ttiz sakkizinchi va o'ttiz to'qqizinchi boblarni bayon etadi; bu boblarda u Gog va Magogni Xudoning tanlangan ahd xalqidan tashqarida bo'lgan

insoniyat ittifoqining ramzlari sifatida tilga oladi. Qirqinchi bobda esa o‘ttiz yettinchi bobdagi ahd xalqi butun yer yuzini to‘ldiradigan ma’bad sifatida tasvirlanadi. O‘ttiz sakkizinchi bobdan qirqinchi bobgacha bo‘lgan boblar Xudoning ahd xalqining oxirgi kunlarda yuksalishini, 38 va 40 sonlari bilan ifodalanganidek, namoyon etadi.

Keyingi maqolada bu masalalarni davom ettiramiz.